

ZASEBNOOPRAVNA PODJETJA

- Podjetje samostojnega podjetnika: je v lasti ene osebe, ki vodi posle.
- Podjetje – družba: več oseb, ki vodijo posle.
 - Osebne družbe (d.n.o., k.d., tihe družbe)
 - Kapitalske družbe (d.d., d.o.o.)
 - Zadruga
 - Civilnopravne družbe

Samostojni podjetniki in osebne družbe:

- Intenzivno sodelovanje in nadzor nad družbo
- Nizka kapitalska udeležba
- Visoka stopnja odgovornosti(jamstvo)

Kapitalske družbe:

- Manjša odgovornost(jamstvo)
- Zbiranje kapitala, ki je lahko razdeljen med številne družbenike
- Malo soodločanja in nadzora družbenikov

4. DVOSTAVNO KNJIGOVODSTVO:

- Kapitalske družbe in zadruga morajo VEDNO voditi dvostavno knjigovodstvo.
- Samostojni podjetnik in osebne družbe, morajo voditi dvostavno knjigovodstvo, če v dveh letih zaporedoma dosežejo več kot 700.000€ prometa ali v enem letu več kot 1.000.000€ prometa.
- IZJEME: ljudje v svobodnih poklicih in kmetovalci (ki so samostojni podjetniki ali osebne družbe) NISO zavezani voditi dvostavno knjigovodstvo

2. Učna enota

1. SAMOSTOJNI PODJETNIK

Samostojni podjetnik ima vse pravice in obveznosti.

Če presežejo promet nad 700.000€ v dveh zaporednih letih ali 1.000.000€ v enem letu, se morejo vpisati v sodni register in voditi dvostavno knjigovodstvo.

- **Udeležba:** Lastnik je eden in mora zbrati ves potreben kapital.
- **Jamstvo:** Lastnik neomejeno jamči za dolgove podjetja, tudi s svojim zasebnim premoženjem.
- **Sodelovanje in nadzor:** Lastnik odgovarja za vodenje poslov sam. Lahko postavlja pooblaščenca (tudi prokuriste-če je vpisan v sodni register)
- **Ime firme:** Če je podjetje vpisano v sodni register je ime lahko poljubno z pripisom e.U.

PREDNOSTI:

- Popolna svoboda poslovanja

SLABOSTI:

- Kapitalska osnova je odvisna od podjetnika
- Zunanje financiranje je možno le v omejenem obsegu
- Neomejeno jamstvo prizadene le enega podjetnika (to pomeni celotni riziko)
- Hude gospodarske posledice ob boleznih ali smrti podjetnika

2. DRUŽBA Z NEOMEJENO ODGOVORNOSTJO (OG-d.n.o.)

Vsi družbeniki jamčijo neomejeno in solidarno in imajo enake pravice in obveznosti.

Družba z neomejeno odgovornostjo je družba z lastno firmo, v kateri so družbeniki povezani s skupnim lastništvom, zato odgovornost družbenikov ni omejena.

Če presežejo promet nad 700.000€ v dveh zaporednih letih ali 1.000.000€ v enem letu morejo voditi dvostavno knjigovodstvo. Vpis v sodni register je obvezen.

- Družba se mora vpisati v sodni register (s pripisom OG)
- Udeleženih je več družbenikov
- Jamčijo neomejeno (tudi z zasebnim premoženjem) in solidarno (upniki zahtevajo obveznost od kogarkoli)
- Vsi družbeniki imajo pravico in dolžnost sodelovati

PREDNOSTI:

- Vsi podjetniki imajo popoln nadzor
- Možna je delitev dela
- Večja možnost financiranja

SLABOSTI:

- Vežanost podjetnikov na družbo (prepoved konkurence)

- Neomejeno, solidarno jamstvo, ki velja pet let po ukinitvi(vsi dolgovi, ki so obstajali ob ukinitvi in zapadejo najpozneje v petih letih)

PREPOVED KONKURENCE: Noben družbenik ne sme brez soglasja vseh drugih družbenikov opravljati istovrstne dejavnosti ali sodelovati v drugi družbi enake dejavnosti.

3. KOMANDITNA DRUŽBA(KG, k.d.)

Vsi družbeniki nimajo enakih pravic in obveznosti.

Komanditna družba je družba z lastno firmo, v kateri je jamstvo do upnikov pri delu družbenikov omejeno na določen znesek (komanditisti), pri drugem delu pa ni omejitve jamstva (komplementarji).

Če presežejo promet nad 700.000€ v dveh zaporednih letih ali 1.000.000€ v enem letu morejo voditi dvostavno knjigovodstvo. Vpis v sodni register je obvezen.

- Komplementarji: kot pri družbi z neomejeno odgovornostjo
- Komanditisti:
 - jamčijo le s svojim vložkom
 - pravica nadzora je omejena
 - nimajo sodelovalne obveznosti in pravice

PREDNOSTI:

- Komplementar: povečuje se lastni kapital, ne da bi bilo treba deliti poslovodstvo z drugimi družbeniki
- Komanditist: je udeležen, vendar ni dolžen sodelovati, njihovo jamstvo je omejeno

SLABOSTI:

- Komplementar: jamči neomejeno, osebno in solidarno
- Komanditist: možnost nadzora je omejena

Komanditna družba združuje:

- Strokovno usposobljene podjetnike, ki so v družbi komplementarji
- Finančno močne družbenike, ki si želijo le udeležbo z omejenim jamstvom

4. TIHA DRUŽBA

Nekateri družbeniki se ne želijo javno pojaviti.

Podjetje(npr. samostojni odjetnik, KG, OG):

- Drugi družbeniki
- Tihi družbenik:
 - Udeležen le s svojim vložkom
 - Jamstvo je omejeno na njegov vložek
 - Ime le pravico zahtevati prepis bilance in vpogleda v knjige za pregled zaključnega računa

Tiha družba ni firma in ni vpisana v sodni register.

PREDNOSTI:

- Za tihega družbenika:
 - Je udeležen, nima pa sodelovalne obveznosti
 - Jamči omejeno
 - Udeležba je lahko tajna do tretjih oseb
- Za druge družbenike:
 - Lastni kapital narašča
 - Udeležba se navzven ne vidi

SLABOSTI:

- Za tihega družbenika:
 - Možnosti nadzora so majhne
 - Pri povečanju vrednosti družbe ni udeležen

		DRUŽBENIK V OG	KOMPLEMENTA R	KOMANDITIST	TIHI DRUŽBENIK
Pravica in obveznost sodelovanja	DA	X	X		
	NE			X	X
Jamstvo	Tudi z zasebnim premoženjem	X	X		
	Le do vrednosti vložka			X	X
Konkurenčna prepoved	DA	X	X		
	NE			X	X
Podjetnik	DA	X	X	X	
	NE				X

3. Učna enota

1. DELNIŠKA DRUŽBA (AG, d.d.)

Številni delničarji lahko zberejo velike zneske lastnega kapitala.

Delniška družba je družba z lastno pravno osebnostjo, katere družbeniki so v njej udeleženi z vložki v osnovnem kapitalu, ki je razdeljen na delnice, ne da bi osebno nosili kakršnokoli jamstvo za obveznosti družbe.

Delničarji:

- So lastniki ene ali več delnic
- Jamčijo le z vložkom
- Udeležba s kapitalom je povsem ločena od sodelovanja
- Pravice do nadzorstva so zakonsko določene

PREDNOSTI:

- Z udeležbo velikega števila delničarjev pridemo z veliko majhnih zneskov do velikih vsot kapitala
- Posamezni delničar jamči do višine svojega vložka
- Delnica je vedno prenosljiva (izjema: delnica na ime imetnika)

SLABOSTI:

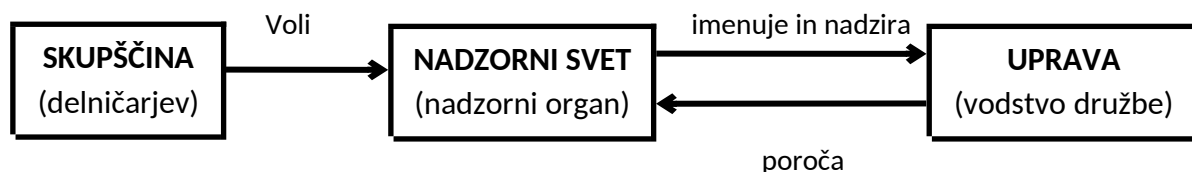
- Ni povezave med delničarji in upravo družbe
- Pogosti so nasprotni interesi med delničarji in upravo
- Pravica nadzorstva je zaradi pomanjkljivega informiranja močno omejena
- Vse delniške družbe morajo letne obračune posredovati sodnemu registru za javni vpogled

Osnovni kapital je razdeljen na delnice, ki je enak imenski vrednosti delnice.

Najnižji osnovni kapital znaša 70.000€, najmanjša imenska vrednost delnice je 1€.

PRAVICE DELNIČARJEV:

- Pravica do udeležbe pri dobičku (dividenda-izražena v odstotku od osnovnega kapitala ali na delnico)
- Glasovalna pravica na skupščini delničarjev

SKUPŠČINA:

- Letno jo sklicuje uprava
- Sklepa o spremembah kapitala, preoblikovanju in ukinitvi družbe

- Vsaka delnica daje pravico enega glasu
- V posebnih primerih je potrebna dvotretjinska večina

NADZORNI SVET:

- Volijo ga za največ 4 leta
- Na vsaka dva člana je treba izvoliti po enega zastopnika delojemalcev

UPRAVA:

- Vodi posle, zastopa družbo
- Redno poroča nadzornemu odmoru
- Sestavlja letni zaključek in poročila o poslovanju
- Sklicuje občni zbor
- Člani uprave ne smejo biti člani nadzornega odbora

2. DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO (GmbH-d.o.o.)

Tudi manjše družbe so lahko kapitalske družbe.

Družba z omejeno odgovornostjo je družba z lastno pravno osebnostjo, katere družbeniki so v njej udeleženi z deleži v glavnici, ne da bi osebno jamčili za obveznosti družbe.

Družbeniki:

- so udeleženi s svojimi deleži v glavnici
- osebno ne jamčijo
- možnost obveznosti doplačila
- kapitalska udeležba je ločena od sodelovanja

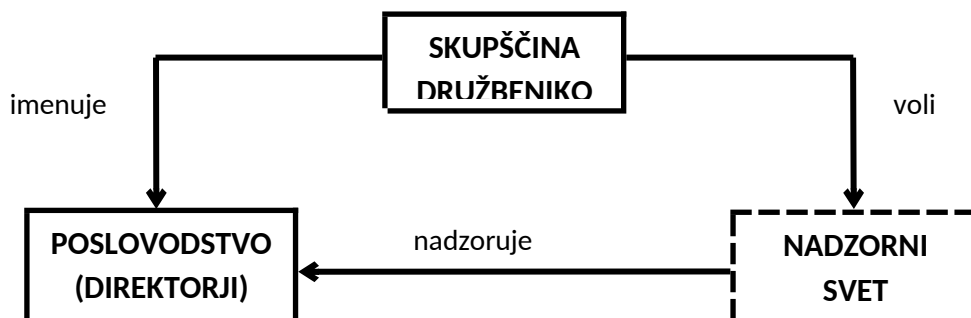
PREDNOSTI:

- jamstvo je omejeno (družbeniki za dolgove družbe ne odgovarjajo osebno)
- manjše obveščanje javnosti
- ni treba revidirati bilance

SLABOSTI:

- kreditna sposobnost je manjša kot pri delniški družbi

Glavnico sestavljajo deleži družbenikov. Glavnica mora znašati najmanj 35.000€. Najnižja zakonska dopustna višina deleža je 70€.

SKUPŠČINA:

- letno jo sklicuje poslovodstvo
- sestavljajo jo vsi družbeniki
- glasovalna pravica je odvisna od višine deleža vsakega družbenika
- ima podobne naloge kot skupščina delniške družbe

POSLOVODSTVO:

- vodi in zastopa družbo

NADZORNI SVET:

Je obvezen, če:

- glavnica presega 70.000€ in je udeleženih več kot 50 družbenikov
- ga predvidevajo pravila
- število zaposlenih presega število 300

Na dva izvoljena člana nadzornega sveta je treba dodatno izvoliti še enega predstavnika delojemalcev.

3. EVROPSKA DELNIŠKA DRUŽBA(SE)

Globalizacija zahteva nove pravne oblike.

SE je oblika družbe, ki jo ureja pravni red Evropske unije.

PREDNOSTI:

- deluje lahko povsod v EU, ne da bi se morala ustanavljati hčerinska podjetja po pravem redu posamezne države
- svoj sedež lahko prenese iz ene države EU v drugo ne glede na nacionalni pravni sistem
- združitve lahko izvede brez problemov

Družbo je mogoče ustanoviti:

- z združitvijo dveh ali več delniških družb iz najmanj dveh držav članic EU
- z ustanovitvijo hčerinskega podjetja družb iz najmanj dveh držav članic EU
- s preoblikovanjem obstoječe delniške družbe, ki že ima hčerinsko podjetje vsaj dve leti v drugi državi članici EU
- z oblikovanjem holdinga, v katerega so vključene delniške družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo iz najmanj dveh članic EU

Minimalni kapital znaša 120.000€ bruto.

Družbo vodi upravni odbor, ki prevzame tudi funkcije uprave in nadzornega sveta.

	AG(d.d.)	GmbH(d.o.o.)
Deležne pravice imenujemo:	DELNICE	DELEŽ GLAVNICE
Najmanjša vrednost:	1€	70€
Nominalni lastniški kapital imenujemo:	IMENSKA VREDNOST	GLAVNICA
Najmanjša višina nominalnega kapitala je:	70.000€	35.000€
Organi družbe so:	SKUPŠČINA, NADZORNI ODBOR, UPRAVA	SKUPŠČINA DRUŽBENIKOV, NADZORNI SVET, POSLOVODSTVO
Voli jih:	DELNIČARJI	DRUŽBENIKI
Organi družbe imajo naslednje naloge:	<p>SKUPŠČINA: Skepa o spremembah kapitala, preoblikovanju in ukinitvi družbe ter voli nadzorni svet.</p> <p>NADZORNI SVET: Nadzira in imenuje upravo.</p> <p>UPRAVA: Vodi delniško družbo, redno poroča nadzornemu odmoru, ter sklicuje skupščino.</p>	<p>SKUPŠČINA: Imenuje poslovodstvo in v večjih družbah voli nadzorni odbor.</p> <p>POSLOVODSTVO: Vodi in zastopa družbo.</p> <p>NADZORNI SVET: Nadzira poslovodstvo-direktorje.</p>
Jamstvo je omejeno na:	NA VLOŽEK	NA VLOŽEK

4. Učna enota

1. PRIDOBITNA IN GOSPODARSKA ZADRUGA (GenmbH)

Majhni so lahko močnejši, če so povezani.

Zadruge so združenja z nestalnim številom članov, ki pospešujejo pridobitne in gospodarske dejavnosti svojih članov bodisi z opravljanjem skupnih poslov ali s kreditiranjem. Zadruge so samostojne pravne osebe.

Člani:

- so udeleženi z deleži
- lahko nenehno vstopajo in izstopajo
- jamčijo s svojimi vložki in dodatno z zneskom, ki je določen v pravilih zadruga

Sodelovanje in nadzorstvo sta odvisni od namena zadruga. Zadruga nadzira Revisionsverband. Dejavnost zadruga ni namenjena pridobivanju dobička, temveč podpiranju svojih članov.

VRSTE ZADRUG:

- ❖ NAKUPNE ZADRUGE (nabavne zadruga, surovinske zadruga)-večja količina blaga zniža ceno
- ❖ PRODAJNE ZADRUGE-izdelki se prodajajo na skupnem mestu, izbira se poveča
- ❖ PREDELOVALNE ZADRUGE-obdelujejo in predelujejo izdelke svojih članov
- ❖ ZADRUGE ZA SKUPNO UPORABO NEPREMIČNIN-člani skupno uporabljajo naprave in opremo
- ❖ PROIZVODNE ZADRUGE-skupna proizvodnja obrtnih in industrijskih izdelkov
- ❖ KREDITNE ZADRUGE-pospešujejo gospodarjenje članov s kreditiranjem
- ❖ GRADBENE IN STANOVANJSKE ZADRUGE-pomagajo pri pridobivanju zemljišč ali stavb

Višina in število deležev, ki jih lahko ima posamezni član, sta določena s pravili zadruga.

Organi zadruga:

- Občni zbor(zbor članov)-volijo nadzorni odbor, vsak član ima en glas
- Nadzorni odbor-nadzoruje upravo, obvezen je, kadar ima zadruga več kot 40 zaposlenih, vsebuje 1/3 predstavnikov delojemalcev
- Uprava (poslovodstvo)-člani MORAJO biti člani zadruga

2. DRUŽBA CIVILNEGA PRAVA (GesbR)

To je družba brez firme.

Dve ali več oseb se dogovori, da bo vložilo storitve oziroma stvari (denar, dobrine, delo) v skupno korist.

Ustanovijo se:

- Kot delovne skupnosti
- Kot pripravljalne družbe-družbe, ki so dolžne pridobiti lastno pravno osebnost

Družba ni vpisana v sodni register (dobiček nad 700.000€ v dveh letih oz. 1.000.000€ v letu-vpis kot druga družba). Letno je treba predložiti obračun. Vsak družbenik ima pravico vpogleda v knjige družbe. Vsi družbeniki JAMČIJO NEOMEJENO in solidarno.

3. ZASEBNA USTANOVA

Splošna ali osebna korist.

Eden ali več ustanoviteljev prenese dele ali celotno svoje premoženje na posebno pravno osebo, zasebno ustanovo.

- Nima lastnikov
- Vodi jo uprava ustanove
- Preverjajo jo nadzorniki ustanove
- Namen je le za splošno korist

Prenos premoženja na zasebno ustanovo je sedaj obdavčen po 5% stopnji (za zemljišče še 3,5% od trikratne davčne vrednosti). To je pri velikem premoženju bistveno ugodneje kot davek na dediščino.

4. DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO & Co KG IN DELNIŠKA DRUŽBA & Co KG

Kreativna kombinacija osebne in kapitalske družbe.

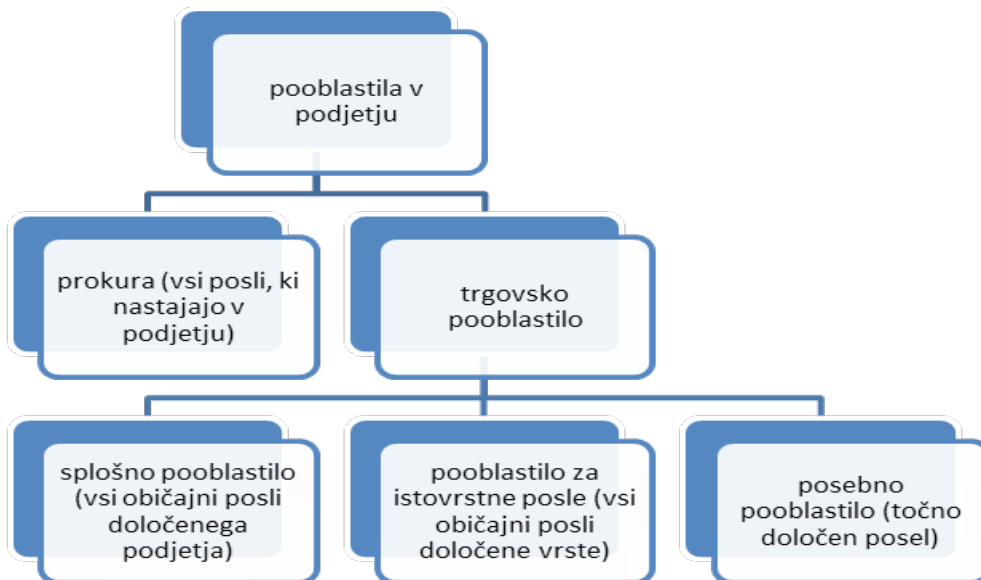
Družba je komanditna družba, pri kateri:

- Je **komplementar družba z omejeno odgovornostjo** oziroma **delniška družba** (torej pravna oseba)
- Komanditisti so fizične osebe

Družbe GmbH&Co KG in AG&Co KG morajo voditi dvostavno knjigovodstvo.

5. Učna enota

1.

2. PROKURA

Prokura pooblašča prokurista, da opravlja vse zakonske in druge posle ter pravna dejanja v podjetju s katerokoli dejavnostjo, ki nastaja v podjetju.

Podpišejo se ppa.

Prokurist sme:

- Prodajati in nakupovati blago in vrednostne papirje
- Sprejemati uslužbence in delavce ter razvezovati pogodbe o delovnem razmerju
- Dajati trgovska pooblastila
- Najemati posojila
- Zastopati podjetje pred sodiščem

Prokurist ne sme:

- Obremenjevati ali prodajati zemljišč
- Ukinjati ali prodajati podjetja
- Imenovati prokurista ali prenašati prokure
- Podpisovati prijavi v sodni register
- Podpisovati inventure in bilance

Dodelitev prokure:

- Dajejo le podjetniki, ki so vpisani v sodni register
- Zanja je potrebno izrecno imenovanje
- Prokura se vpisuje v sodni register

Vrste:

- Neomejene
- Osebne omejitve
 - Kolektivna prokura: le z enim ali več prokuristi lahko podpisuje
 - Mešana prokura: le z družbenikom ali članom uprave lahko podpisuje
- Krajevne omejitve
 - Podružnična prokura: le z eno ali več podružnic lahko podpisuje

3. TRGOVSKO POOBLASTILO

Trgovski pooblaščenici imajo različen obseg pooblastil.

Trgovsko pooblastilo velja samo za posle in dejavnosti, ki so običajni v določenem podjetju.

Podpisujejo se i.V.

Ne smejo:

- Privoliti v menične obveznosti
- Najemati posojil
- Zastopati podjetja pred sodiščem

Vrste pooblastil:

- Splošno pooblastilo
Obsega vse posle in pravna dejanja:
 - Ki navadno nastajajo
 - V določenem podjetju
- Pooblastilo za istovrstne posle
Pooblašča za izvajanje določenih vrst poslov.
 - Nakupovalec
 - Prodajalec
 - Blagajnik
- Pooblastilo trgovskega pomočnika
Pooblaščen za:
 - Sprejem blaga
 - Prodajo blaga
- Posebno pooblastilo
Pooblašča samo za izvajanje:
 - Posameznega posla
 - Določenega posla

Pooblastila dajejo:

- Podjetniki
- Prokuristi
- Za to posebej pooblaščeni trgovski pooblaščenici

Vpis v sodni register ni potreben.

Če pooblastilo prenašamo na eno samo osebo, gre za individualno pooblastilo, če ga damo več osebam hkrati, gre za skupno oziroma kolektivno pooblastilo.

4. POSEBNO (SPECIALNO) POOBLASTILO

Lahko ga damo za katerikoli posel.